

Zbigniew Wardak

Uniwersytet Łódzki

ORCID: 0000-0002-6475-3082

Broń palna alarmowa – problematyka prawna i kryminalistyczna

1. Wstępne zagadnienia pojęciowe

Problematyka broni palnej, jej pojęcia i zakresu penalizacji z art. 159¹, art. 223², art. 263³ oraz art. 280 § 2⁴ k.k.⁵ jest często poruszana w literaturze prawnokryminalistycznej. Spośród rodzajów broni palnej wymienionych w definicji klasyfikującej z art. 4 ust. 1 pkt 1 u.b.a.⁶, zwraca uwagę broń palna alarmowa, wymieniona jako broń palna w tym przepisie, zgodnie z którym ilekroć w ustawie jest mowa o broni, należy przez to rozumieć: broń palną,

¹ Przepis art. 159 k.k. penalizuje użycie broni palnej, noża lub innego podobnie niebezpiecznego przedmiotu w bóje lub pobiciu – zob. szerzej m.in.: R. Jancewicz, L.A. Niewiński, *Broń palna jako środek do popełniania przestępstw w przepisach kodeksu karnego z 1997 r.*, „Wojskowy Przegląd Prawniczy” 2005 nr 3, s. 113–117.

² Przepis art. 223 k.k. penalizuje użycie broni palnej, noża lub innego podobnie niebezpiecznego przedmiotu albo środka obezwładniającego, przy dopuszczeniu się czynnej napaści na funkcjonariusza publicznego.

³ Przepis art. 263 k.k. penalizuje wyrób lub handel (§ 1), posiadanie bez wymaganego zezwolenia (§ 2), udostępnienie lub przekazanie osobie nieuprawnionej (§ 3) i nieumyślną utratę broni palnej albo amunicji (§ 4); zob. szerzej m.in. R. Rejmaniak, *Wyrabianie, handel i posiadanie broni palnej oraz amunicji w Polsce. Aspekty karnoprawne i kryminologiczne*, Toruń 2017, s. 173–211 oraz 236–252; J. Kasprzak, W. Brywczyński, *Nielegalne posiadanie broni i amunicji*, Białystok 2013; J. Kasprzak, *Nielegalne wytwarzanie broni palnej i amunicji – problematyka prawno – kryminalistyczna*, Szczytno 2013.

⁴ W art. 280 § 2 k.k. przewidziano typ kwalifikowany przestępstwa rozboju z uwagi na posłużenie się między innymi bronią palną – zob. szerzej m.in. A. Wiatrowski, *Znamiona rozboju kwalifikowanego*, „Prokuratura i Prawo” 2007, nr 4, s. 78–93; z uwagi na posłużenie się bronią palną kodeks karny przewidywał także typ kwalifikowany zabójstwa z art. 148 § 2 pkt 4 k.k., co zostało zmienione ustawą z dnia 26 listopada 2010 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz ustawy o Policji (Dz.U. Nr 240, poz. 1602).

⁵ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1950 t.j. z późn. zm.) – dalej jako k.k.

⁶ Ustawa z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 284 t.j. z późn. zm.) – dalej jako u.b.a.

w tym broń bojową, myśliwską, sportową, gazową⁷, alarmową i sygnałową. Ustawodawca zawarł ponadto definicję treściową broni palnej w art. 7 ust. 1 u.b.a. ustawy o broni i amunicji, zgodnie z którym, po nowelizacji z 2011 r., w rozumieniu ustawy bronią palną jest każda przenośna broń lufowa, która miota, jest przeznaczona do miotania lub może być przystosowana do miotania jednego lub większej liczby pocisków lub substancji w wyniku działania materiału miotającego⁸, broni palnej sygnałowej w art. 7 ust. 2 u.b.a.⁹ oraz broni palnej alarmowej w art. 7 ust. 3 u.b.a., zgodnie z którym w rozumieniu ustawy bronią palną alarmową jest urządzenie wielokrotnego użycia, które w wyniku działania sprężonych gazów, powstających na skutek spalania materiału miotającego, wywołuje efekt akustyczny, a wystrzelona z lufy lub elementu ją zastępującego substancja razi cel na odległość nie większą niż

⁷ Problematyka kwalifikacji broni gazowej jako broni palnej w rozumieniu art. 263 i art. 280 k.k., po wejściu w życie ustawy o broni i amunicji wywoływała szereg kontrowersji w judykaturze i doktrynie zob. w szczególności uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2004 r., sygn. I KZP 39/03; OSNKW 2004, nr 2, poz. 13 z glosami Cz. Kłaka, „Prokurator” 2004, nr 3, s. 83–88; R. Jancewicz i L.A. Niewińskiego, „Prokurator” 2005, nr 4, s. 85–90 oraz P. Pratkowieckiego, „Przegląd Sądowy” 2005, nr 2, poz. 136.

⁸ Zob. szerzej m.in. A. Herzog, *Ustawa o broni i amunicji po nowelizacji*, „Prokuratura i Prawo” 2011, nr 10, s. 64–82; M. Kulicki, L. Stępka, *Prawne i kryminalistyczne pojęcie broni strzeleckiej w świetle zmian przepisów ustawy o broni i amunicji*, [w:] A. Adamski (red.) i in., *Nauki penalne wobec szybkich przemian socjokulturowych. Księga jubileuszowa profesora Mariana Filara*, Tom II, Toruń 2012, s. 435–449; L. Stępka, V. Kwiatkowska-Wójcikiewicz, *Istota broni palnej*, [w:] V. Kwiatkowska-Wójcikiewicz (red.), L. Stępka (red.), *Broń: problematyka prawna i kryminalistyczna*, Toruń 2013, s. 46; J. Kasprzak, *W trosce o poprawną definicję broni palnej*, „Przegląd Policjny” 2013, nr 2, s. 61–70; P. Grzegorzczak, Z. Wardak, *Pojęcie broni palnej w prawie karnym*, „Prokuratura i Prawo” 2017, nr 10, s. 85–99; R. Rejmianiak, *Wyrabianie...*, op. cit., s. 30–72; idem, *Pojęcie broni palnej*, „Prokuratura i Prawo” 2018, nr 4, s. 78–103; w poprzednim brzmieniu art. 7 ust. 1 u.b.a. stanowił, że bronią palną jest niebezpieczne dla życia lub zdrowia urządzenie, które w wyniku działania sprężonych gazów, powstających na skutek spalania materiału miotającego, jest zdolne do wystrzelenia pocisku lub substancji z lufy albo z elementu zastępującego lufę, a przez to do rażenia celów na odległość – definicja ta była oparta na definicji kryminalistycznej broni – zob. w szczególności S. Adamczak, *Pojęcie broni palnej*, „Problemy Kryminalistyki” 1967, nr 66, s. 205; idem, *Retrospektywne spojrzenie na definicję broni palnej*, „Służba MO” 1974, nr 4–5, s. 708–711; a także P. Horoszowski, *Broń palna i jej znaczenie w praktyce śledczo-sądowej*, „Wojskowy Przegląd Prawniczy” 1952, nr 2, s. 261; Cz. Bakalarski, *Pojęcie broni w kodeksie karnym*, „Wojskowy Przegląd Prawniczy” 1973, nr 4, s. 468–469; B. Zajac, *W sprawie definicji broni palnej (w rozumieniu art. 286 k.k.)*, „Służba MO” 1974, nr 4–5, s. 701; T. Hanausek, *Aktualne problemy dotyczące pojęcia broni palnej w polskiej teorii kryminalistyki*, „Przegląd Sądowy” 1992 nr 4, s. 67; M. Kulicki, *Kryminalistyka. Wybrane zagadnienia praktyki śledczo sądowej*, Toruń 1994, s. 362; a także M. Kulicki, L. Stępka, D. Stucki, *Kryminalistyczno-prawna problematyka broni strzeleckiej. Komentarz do przepisów o broni i amunicji*, Kraków 2003, s. 35; P. Palka, *O prawno-kryminalistycznej problematyce broni palnej słów kilka*, „Przegląd Policjny” 1997, nr 4, s. 64–67.

⁹ Na podstawie którego, w rozumieniu ustawy, bronią palną sygnałową jest urządzenie wielokrotnego użycia, które w wyniku działania sprężonych gazów, powstających na skutek spalania materiału miotającego, jest zdolne do wystrzelenia z lufy o kalibrze nie mniejszym niż 25 mm substancji w postaci ładunku pirotechnicznego celem wywołania efektu wizualnego lub akustycznego.

1 metr¹⁰. Ustawodawca natomiast nie zdefiniował broni bojowej, myśliwskiej, sportowej¹¹ i gazowej¹². Zauważyć przy tym należy, że na podstawie art. 9 ust. 1 u.b.a. broń palną i amunicję do tej broni, z wyłączeniem przypadków, o których mowa w art. 11, można posiadać na podstawie pozwolenia na broń. Zgodnie z art. 11 pkt 11 u.b.a., pozwolenia na broń nie wymaga się w przypadku posiadania broni palnej alarmowej o kalibrze do 6 mm.

Należy przy tym zauważyć, że obecne brzmienie definicji broni palnej stanowi tłumaczenie (ze zmianami) dyrektywy Rady 91/477/ EWG z dnia 18 czerwca 1991 r. w sprawie kontroli nabywania i posiadania broni¹³ zmie-

¹⁰ Ustawodawca zawarł także w art. 5 ust. 1 u.b.a. stwierdzenie, że za broń uważa się także gotowe lub obrobione istotne części broni; istotnymi częściami broni palnej i pneumatycznej na podstawie art. 5 ust. 2 u.b.a. są: szkielet broni, baskila, lufa z komorą naboju, zamek, komora zamkowa oraz bębny nabojowy; zob. szerzej m.in. A. Babiński, *Pojęcie i klasyfikacja broni*, „Przebieg Policynjny” 2004, nr 4, s. 30–31, a także A. Babiński, R. Krupiński, *Broń i amunicja. Reglamentacja i odpowiedzialność*, Szczytno 2007, s. 30; K. Gorazdowski, A. Nowak, *Wątpliwości wokół pojęcia broni palnej pozbawionej cech użytkowych*, „Prokuratura i Prawo” 2004 nr 6, s. 163, a także K. Gorazdowski, *Pozbawianie cech użytkowych broni palnej*, [w:] M. Goc (red.), E. Gruza (red.), T. Tomaszewski (red.), *Co nowego w kryminalistyce-przebieg zagadnień z zakresu zwalczania przestępczości*, Warszawa 2011, s. 88–89; R. Jancewicz, L.A. Niewiński, *Pojęcie broni palnej i amunicji w prawie polskim*, „Wojskowy Przegląd Prawniczy” 2004, nr 3, s. 36; M. Kulicki, L. Stępka, *Typy broni palnej i ich istotne części w kontekście legalnej definicji broni palnej*, [w:] J. Kasprzak (red.), B. Młodziejowski (red.), *Kryminalistyka i inne nauki pomocowe w postępowaniu karnym*, Olsztyn 2009, s. 512; L. Stępka, V. Kwiatkowska-Wójcikiewicz, *Istota...*, op. cit., s. 46; C. Sońta, *Wybrane zagadnienia granic wykładni w prawie karnym w świetle zasady nullum crimen sine lege*, „Wojskowy Przegląd Prawniczy” 2004, nr 4, s. 36; C. Sońta, *Broń palna — główne problemy wykładni przepisów kodeksu karnego*, „Prokuratura i Prawo” 2004, nr 5, s. 33–34; J. Kasprzak, *Broń palna – wybrane zagadnienia kryminalistyczne w świetle nowych regulacji prawnych*, „Problemy Współczesnej Kryminalistyki”, 2001, t. IV, s. 165; J. Kasprzak, *Istotne części broni* – czyli istotne problemy z interpretacją prawa, [w:] M. Goc (red.), E. Gruza (red.), T. Tomaszewski (red.), *Co nowego w kryminalistyce-przebieg zagadnień z zakresu zwalczania przestępczości*, Warszawa 2011, s. 125–126; J. Kasprzak, *Nielegalne wytwarzanie...*, op. cit., s. 41–45; J. Kasprzak, W. Brywczyński, *Nielegalne posiadanie...*, op. cit., s. 115–122; W. Brywczyński, *Kolekcjoner czy przestępca – w trosce o prawidłową interpretację pojęcia „broń palna”*, „Problemy Współczesnej Kryminalistyki” 2008, t. 12, s. 51–58; Z. Wardak, *Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2015 r., sygn. akt IV KK 343/14 (istotna część broni palnej jako broń palna)*, „Wojskowy Przegląd Prawniczy” 2017 nr 4, 126–137; R. Rejmanski, *Konstytucyjna zasada nullum crimen sine lege certa a istotne części broni palnej jako przedmiot czynności wykonawczej czynu zabronionego z art. 263 § 2 k.k.*, [w:] M. Aleksandrowicz, M. Andruszkiewicz, A. Brezcko, S. Oliwniak (red.), *Demokracja, teoria prawa, sądownictwo konstytucyjne. Księga jubileuszowa dedykowana profesorowi zw. nauk prawnych Adamowi Jamrozowi z okazji pięćdziesięciolecia pracy zawodowej*, Białystok 2018, s. 293–305; idem, *Wyrabianie...*, op. cit., s. 61–69.

¹¹ Które to rodzaje broni niewątpliwie mieszczą się w definicji broni palnej z art. 7 ust. 1 u.b.a. oraz pojęciu broni palnej użytym w art. 263 i art. 280 § 2 k.k.

¹² Broń gazowa, z uwagi na miotanie „substancji”, jest zaliczana do broni palnej z art. 7 ust. 1 u.b.a., a Sąd Najwyższy w powołanej wyżej uchwale 7 sędziów z dnia 29 stycznia 2004 r., sygn. I KZP 39/03, stwierdził, że broń gazowa jest bronią palną zarówno w rozumieniu art. 263 § 2 k.k., jak i art. 280 § 2 k.k.

¹³ Dz.Urz. WE L 256 z dnia 13 września 1991 r., w której wskazano jedynie, że do celów niniejszej dyrektywy „broń” oraz „broń palna” posiadają znaczenia przypisane im w załączniku I. Broń palna jest sklasyfikowana i zdefiniowana w sekcji II tego załącznika, w ówczesnym brzmieniu dyrektywy nie było definicji treściowej broni palnej.

nionej dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/51/WE z dnia 21 maja 2008 roku¹⁴ oraz dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2017/853 z dnia 17 maja 2017 roku¹⁵. W załączniku do tej dyrektywy ustanowiono, że przedmioty, które odpowiadają definicji broni palnej, nie są włączone w zakres tej definicji, jeśli są przeznaczone do alarmowania, sygnalizowania lub ratowania życia i mogą być wykorzystywane wyłącznie do zadeklarowanych celów. W dyrektywie wykonawczej Komisji (UE) 2019/69 z dnia 16 stycznia 2019 r. ustanawiającej specyfikacje techniczne dotyczące broni alarmowej i sygnałowej zgodnie z dyrektywą Rady 91/477/EWG w sprawie kontroli nabywania i posiadania broni¹⁶ wskazano, że niektóre urządzenia przeznaczone do alarmowania, sygnalizowania lub ratowania życia, które są obecnie dostępne na rynku, można z łatwością przerobić na broń palną za pomocą zwykłych narzędzi. W związku z tym, aby urządzenia te mogły być uznawane za broń alarmową i sygnałową do celów dyrektywy 91/477/EWG oraz aby uniknąć kontroli, które mają zastosowanie do broni palnej na podstawie tej dyrektywy, urządzenia te powinny być skonstruowane w taki sposób, by nie mogły zostać zmienione za pomocą zwykłych narzędzi w urządzenia do miotania śrutu, kuli lub pocisku, w wyniku działania palnego materiału miotającego lub w urządzenia, które mogą zostać przerobione na takie urządzenia do miotania. W załączniku do tej dyrektywy wykonawczej wskazano, że w przypadku urządzeń z lufą o długości nieprzekraczającej 30 cm lub których całkowita długość nie przekracza 60 cm, urządzenie zawiera niemożliwe do usunięcia przegrody wzdłuż całej długości lufy, które uniemożliwiają przejście przez lufę śrutu, kuli lub pocisku w wyniku działania palnego materiału miotającego i zostawiają wolną przestrzeń przy wylocie lufy nieprzekraczającą 1 cm długości. Pierwsza przegroda w lufie jest umieszczana jak najbliższej

¹⁴ Dz.Urz. UE L 179 z dnia 8 lipca 2008 r. w której wskazano, że do celów niniejszej dyrektywy „broń palna” oznacza każdą przenośną broń lufową, która miota, jest przeznaczona do miotania lub może być przystosowana do miotania jednego lub większej liczby pocisków w wyniku działania materiału wybuchowego. Broń palna została sklasyfikowana w sekcji II załącznika I. Przedmiot uznaje się za możliwy do przerobienia tak, aby miotał śrut, kulę lub pocisk w wyniku działania palnego materiału miotającego, jeżeli: a) ma wygląd broni palnej; oraz b) ze względu na swoją budowę lub materiał, z którego jest wykonany, może zostać przerobiony w tym celu;

¹⁵ Dz.Urz. UE L 137 z dnia 24 maja 2017 r.; w której wskazano, że do celów niniejszej dyrektywy „broń palna” oznacza każdą przenośną broń lufową, która miota, jest przeznaczona do miotania lub może zostać przerobiona tak, aby miotała śrut, kulę lub pocisk w wyniku działania palnego materiału miotającego, chyba że jest wyłączona z zakresu tej definicji z jednego z powodów wymienionych w załączniku I sekcja III. Broń palna została sklasyfikowana w załączniku I sekcja II. Przedmiot uznaje się za możliwy do przerobienia tak, aby miotał śrut, kulę lub pocisk w wyniku działania palnego materiału miotającego, jeżeli: a) ma wygląd broni palnej; oraz b) ze względu na swoją budowę lub materiał, z którego jest wykonany, może zostać przerobiony w tym celu. W polskim tekście dyrektywy, w wersji nadanej dyrektywą z 2008 r., użyto pojęcia „materiału wybuchowego”, zaś w wersji nadanej dyrektywą z 2017 r. użyto pojęcia „palnego materiału miotającego” przy tożsamym pojęciu w wersji angielskojęzycznej „combustible propellant”.

¹⁶ Dz.Urz. UE L 15 z dnia 17 stycznia 2019 r., zwana dalej „dyrektywą wykonawczą”.

za komorą urządzenia, przy jednoczesnym zachowaniu możliwości ujęcia gazów przez otwory wylotowe. Przegrody całkowicie blokują lufę, z wyjątkiem jednego lub kilku otworów wylotowych, w celu ujęcia ciśnienia gazu. Ponadto, przegrody całkowicie blokują lufę w taki sposób, aby nie można było wystrzelić gazu z przodu urządzenia. Wszystkie przegrody mają charakter trwałe i nie można ich usunąć bez zniszczenia komory lub lufy urządzenia. Obecna regulacja broni palnej alarmowej, zawarta w ustawie o broni i amunicji, nie wypełnia wymagań dyrektywy wykonawczej.

2. Kazuistyka

Należy zauważyć, że jako broń alarmowa były sprzedawane rewolwery, takie jak np. Keseru K-10, Zoraki R-1 K-10, Ekol Viper R1 K10, Major Eagle, Shotgun. Mają one konstrukcję rewolwerów, przy czym w bębnie nabojo- wym znajdują się dwie mniejsze komory, połączone kanałem ogniowym. Do bębna nabojowego, od strony rękojeści, możliwe jest załadowanie nabo- jów alarmowych bocznego zapłonu systemu Floberta kal. 6 mm Short, zaś do komory od strony lufy, w zależności od typu rewolweru, wprowadza się pociski gumowe bądź kompozytowe (gumowo-metalowe) kal. 10 mm¹⁷ albo śrut kal. 4,5 mm¹⁸ lub kal. 5,5 mm¹⁹. Podczas odpalania naboju alarmowego powstają gazy, a ciśnienie wydzielających się gazów powoduje wystrzelenie z lufy rewolweru pocisku²⁰. Z jednej strony wskazuje się, że konstrukcja tych rewolwerów umożliwia wystrzeliwanie kulistych pocisków gumowych przy wykorzystaniu ciśnienia gazów powstających podczas spalania się materiału miotającego, którym jest materiał wybuchowy inicjujący zawarty w nabo- jach alarmowych bocznego zapłonu kal. 6 mm wz. Flobert. Powoduje to, że w świetle ustawy o broni i amunicji rewolwery hukowo-kinetyczne kal. 6mm/10mm spełniają wymogi definicji broni palnej, na posiadanie których wymagane jest pozwolenie²¹. Podnosi się także, że taki rewolwer nie spełnia

¹⁷ Np. Keseru K-10, Zoraki R-1 K-1., Ekol Viper R1 K10, Major Eagle, Shotgun.

¹⁸ Np. Keseru K-45, Zoraki R-1 K-45.

¹⁹ Np. Keseru K-55, Zoraki R-1 K-55.

²⁰ Z. Bogusz, P. Grzegorzczak, W. Thiel, Z. Wardak, *Kryminalistyczna problematyka broni akustyczno-pneumatycznej*, [w:] M. Goc (red.), E. Gruza (red.), T. Tomaszewski (red.), *Co nowego w kryminalistyce – przegląd zagadnień z zakresu zwalczania przestępczości*, Warszawa 2011, s. 33–50 zob. także K. Ćwik, H. Juszczyk, *Kwalifikacja prawna rewolwerów KESERU K-10 i ZORA-KI K-10 pod kątem legalności ich posiadania na terenie Polski*, „Problemy Kryminalistyki” 2013, nr 279, s. 54–56, M. Kulicki, L. Stęпка, *Prawne...*, op. cit., s. 443 oraz J. Kasprzak, *Niebezpieczne zabawki czy broń palna?*, [w:] V. Kwiatkowska-Wójcikiewicz, L. Stęпка, *Broń – problematyka prawna i kryminalistyczna*, Toruń 2013, s. 75–76.

²¹ K. Ćwik, H. Juszczyk, *Kwalifikacja...*, op. cit., s. 56; M. Borusiński, H. Juszczyk, *Wpływ opinii biegłych na sprzedaż broni na terenie Polski*, „Problemy Kryminalistyki” 2018 nr 299, s. 10–13.

kryteriów zawartych w definicji treściowej broni alarmowej, gdyż wystrzeliwuje pociski na odległość większą niż 1 metr, ale jest bronią palną rozdzielonego ładowania²², której zasada działania w pełni odpowiada działaniu broni palnej, a zatem w pełni odpowiada definicji broni palnej z art. 7 ust. 1 u.b.a.²³ Sąd Apelacyjny we Wrocławiu, w wyroku z dnia 22 marca 2017 r., II AKa 42/17²⁴, rozpatrywał sprawę, w której sprawca rozboju posługiwał się rewolwerem Zoraki R-1 K-10, samodzielowo przerobionym przez rozwiercenie jednej komory nabojoyej do naboju dłuższego alarmowego kal. 22 Long²⁵. Dzięki temu zlikwidowane zostało przewężenie, co umożliwiło wprowadzenie do tej komory naboju alarmowego zawierającego proch strzelniczy i powodującego, że wystrzelony pocisk ma znacznie większą energię kinetyczną. Stosownie zaś do art. 6 ust. 2 u.b.a., taką przeróbkę należy uważać za wyrób broni. Z tym stwierdzeniem Sądu Apelacyjnego należy się zgodzić, z uwagi na fakt, że wskazana przeróbka rewolweru umożliwiała strzelanie przy użyciu materiału miotającego. Natomiast po raz kolejny podnieść należy, że rewolwery tego typu, bez przeróbek, nie wykorzystują materiału miotającego w znaczeniu specjalistycznym (w tym w rozumieniu normy obronnej²⁶), bowiem wykorzystują mieszaninę na bazie trójnitrorezorcynianu ołowiu lub azydku ołowiu, lub piorunianu rtęci²⁷. Wybuchowe materiały miotające i wybuchowe materiały inicjujące są to różne rodzaje materiałów wybuchowych, stąd też materiał inicjujący nie może być jednocześnie materiałem miotającym. Tym samym skoro ustawodawca nie chciał objęcia wszystkich materiałów, które nadają się do miotania, a jedynie tych, które stanowią materiały miotające, z uwagi na brak użycia w przedmiotowych rewolwerach materiału miotającego, nie spełniają one definicji broni palnej z art. 7 ust. 1 u.b.a.²⁸ Z drugiej strony nie wypełniają one także definicji broni alarmowej z art. 7 ust. 3 u.b.a., a to z uwagi na możliwość wystrzeliwania pocisków. Pociski nie

²² M. Kulicki, L. Stępka, *Prawnokarne...*, op. cit., s. 443–444.

²³ J. Kasprzak, *Niebezpieczne...*, op. cit., s. 75–76.

²⁴ SIP Lex nr 2292420, SIP Legalis nr 1604269.

²⁵ Naboje alarmowe o kal. 6 mm Flobert Short zawierają wyłącznie materiał inicjujący, w przeciwieństwie do nabojów alarmowych kal. 6 mm Flobert Long, zawierających także materiał miotający.

²⁶ Norma Obronna –Materiały Wybuchowe – Technologia NO-13-A007/A1:2012, która wskazuje że inicjującym materiałem wybuchowym jest związek chemiczny lub mieszanina zdolna do przemiany wybuchowej pod wpływem bodźca zewnętrznego, stosowana do wywołania tej przemiany w innych materiałach wybuchowych, zaś materiałem wybuchowym miotającym jest materiał wybuchowy, którego zasadniczą formą przemiany wybuchowej jest palenie, nieprzechodzące w detonację nawet pod wysokim ciśnieniem.

²⁷ Które są materiałami inicjującymi, a nie miotającymi.

²⁸ Zob. szerzej Z. Bogusz, P. Grzegorzczak, W. Thiel, Z. Wardak, op. cit., s. 56–57; P. Grzegorzczak, Z. Wardak, *Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2016 r., sygn. akt II KK 47/16*, „Studia Prawnoustrojowe” 2017 nr 36, s. 161–163; P. Grzegorzczak, Z. Wardak, *Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 14 Czerwca 2018 r., II Aka 111/18*, „Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Iuridica” (w druku).

mogą być substancją, ponieważ *expressis verbis* zostały obok substancji wskazane w art. 7 ust. 1 u.b.a.²⁹ Rewolwery te spełniają natomiast wszystkie, poza kryterium energetycznym³⁰, kryteria broni pneumatycznej z art. 8 u.b.a., chociaż oczywiście nią nie są³¹. Z uwagi na brak możliwości strzelania nabojami zawierającymi materiał miotający, za broń palną (gazową) nie można także uznać pistoletów Kolter Guard-4, strzelających nabojami systemu Floberta kal. 6 mm Short, w przypadku których dochodzi do tego, że gazy sprężone w wyniku działania materiału inicjującego wyrzucają gaz pieprzowy w postaci żelu³². W wypadku takich urządzeń, jak przedmiotowe rewolwery czy pistolet Guard-4 doszło w sposób oczywisty do obejścia ustawy o broni i amunicji, ale z uwagi na użycie nabojów systemu Floberta kal. 6 mm Short jest to zabieg skuteczny.

Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV KK 10/13³³, stwierdził, że nie można przyjąć, iż rozumienie pojęcia broni palnej na gruncie kodeksu karnego może być odmienne od tego, które zostało określone w ustawie o broni i amunicji³⁴. Zatem zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 1 u.b.a. broń palna alarmowa, którą posłużono się przy dokonaniu przestępstw, jest bronią palną w rozumieniu art. 280 § 2 k.k. Na powyższy wyrok Sądu Najwyższego powołał się Sąd Okręgowy w Gliwicach w wyroku z dnia 8 stycznia 2019 roku, V KK 44/15³⁵, który wskazał, że sprawca posługiwał się pistoletem alarmowym kal. 6 mm przystosowanym do wystrzeliwania naboji (kartridży) alarmowych kal. 9 mm P.A.K. W ocenie sądu broń alarmowa, podobnie jak wymieniona w art. 4 ust. 1 pkt 1 u.b.a. broń gazowa, jest bronią palną nie tylko w rozumieniu ustawy o broni i amunicji, ale również w rozumieniu art. 263 § 2 k.k., jak i art. 280 § 2 k.k. W tej kwestii podobne stanowisko wyrażane było co do zasady przez orzecznictwo³⁶ i jakkolwiek orzeczenia te

²⁹ Z. Bogusz, P. Grzegorzczak, W. Thiel, Z. Wardak, op. cit., s. 36.

³⁰ Pociski wystrzelone z tych rewolwerów osiągają energię kinetyczną poniżej 17J.

³¹ Z. Bogusz, P. Grzegorzczak, W. Thiel, Z. Wardak, op. cit., s. 38; w ustawowej definicji broni pneumatycznej wskazano bowiem, że broń taka jest zdolna do wystrzelenia pocisku w wyniku działania sprężonego gazu, natomiast ustawodawca nie zawarł w definicji wskazań, jak ten gaz ma być sprężony, a w szczególności nie wykluczył sprężenia tego gazu w wyniku działania materiałów wybuchowych, w tym inicjującego i miotającego; a zatem broń palna w rozumieniu art. 7 ust. 1 u.b.a. jest jednocześnie bronią pneumatyczną w rozumieniu art. 8 u.b.a., chociaż oczywiście broń palna nie jest bronią pneumatyczną, natomiast nie zostało to wykazane w ustawowych definicjach zawartych w ustawie o broni i amunicji.

³² Zob. odmiennie postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2016 r., III KK 135/16, Biuletyn SN 2016 nr 7–8, poz. 32, KZS 2017 nr 2, poz. 28 SIP Lex nr 2044480, SIP Legalis 1460771; J. Kasprzak, *Niebezpieczne...*, op. cit., s. 74–75.

³³ SIP Lex 1504581; SIP Legalis 1231422.

³⁴ Teza ta nie jest przy tym oryginalna, została zawarta chociażby we wskazanej uchwale z dnia 29 stycznia 2004 r., sygn. I KZP 39/03.

³⁵ SIP Legalis 2043279.

³⁶ Zob. uchwała Sądu Najwyższego z 29 stycznia 2004 r., I KZP 39/03 oraz np. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 kwietnia 2013 r., IV KK 10/13.

odnosiły się do broni gazowej, nie ma powodów do różnicowania broni gazowej i alarmowej w sytuacji, gdy w świetle powołanego wyżej przepisu art. 4 ust. 1 pkt 1 u.b.a., oba rodzaje broni ustawa zalicza do broni palnej. Podobnie wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 17 sierpnia 2017 r., II AKa 202/17³⁷ skazano za czyn z art. 263 § 2 k.k. sprawcę, posiadającego dwa pistoletowe naboje alarmowe kal. 9 mm, stanowiące amunicję w rozumieniu art. 4 ust. 3 i 4 u.b.a., na której posiadanie konieczne jest pozwolenie (art. 9 ust. 1 u.b.a.). Odnośnie do pistoletów Walter P-22 P.A. oraz P-99 P.A. wskazuje się, że można z nich oddawać strzały przy użyciu pistoletowych nabojów alarmowych oraz gazowych i są one bronią gazową zgodnie z polskimi normami nr PN-V-86005 z października 2000 roku oraz nr PN-V-01016 z lipca 2004 roku, a także spełniają wymogi definicji z art. 7 ust. 1 u.b.a., ponieważ z ich luf można miotać chemiczny środek obezwładniający w wyniku działania ciśnienia gazów powstających podczas spalania się materiału miotającego znajdującego się w pistoletowych nabojach gazowych kal. 9 mm P.A. Opierając się na definicjach ze wskazanych norm zauważono przy tym, że kalibrem broni strzeleckiej jest najmniejsza średnica części prowadzącej pocisk w przewodzie lufy. Tak więc przytoczona definicja kalibru nie dotyczy broni gazowej i alarmowej, z których przewodów luf nie można wystrzeliwać pocisków, wobec powyższego mają one kaliber 9 mm, a zatem pistolety te nie podlegają pod wyłączenie od obowiązku z art. 11 ust. 11 u.b.a.³⁸ Powszechnie przyjmuje się bowiem, iż kaliber broni stanowi kaliber jej lufy³⁹. W przypadku broni o lufie gwintowanej kaliber to średnica lufy mierzona między dwoma przeciwległymi polami lufy, a kaliber jest dostosowany do naboju w taki sposób, aby parametry balistyczne pocisku były jak najbardziej korzystne. W broni gazowej i alarmowej nie interesują nas parametry balistyczne, a w przewodzie lufy stosuje się przegrody i przewężenia, których celem jest uniemożliwienie strzelania i przeróbek broni na broń strzelającą amunicją bojową, co powoduje, że przy określaniu kalibru broni alarmowej czy gazowej, nie można posługiwać się regułami określania kalibru, jak przy broni palnej bojowej lub sportowej. Z tego powodu w przypadku broni alarmowej czy gazowej, odmiennie od broni bojowej i sportowej, przyjęto określać kaliber tej broni na podstawie kalibru amunicji, a tym samym kalibrem takiej broni jest średnica komory naboju, komory bębenka, bądź początkowego

³⁷ SIP Lex nr 2412874, SIP Legalis nr 1712777.

³⁸ H. Juszczak, *Legalność posiadania pistoletów gazowych WALTHER mod. P22 i mod. P99 kal. 9 mm na terenie Polski*, „Problemy Kryminalistyki” 2015 nr 287, s. 52–53.

³⁹ Zob. m. in. J. Widacki, *Badania identyfikacyjne broni palnej i śladów jej użycia*, [w:] J. Widacki (red.), *Kryminalistyka*, Warszawa 2009, s. 330; M. Goc, *Badania broni palnej*, [w:] E. Gruza, M. Goc, J. Moszczyński, *Kryminalistyka – czyli rzecz o metodach śledczych*, Warszawa 2008, s. 459–461; M. Kulicki, L. Stepka, *Ekspertyza broni strzeleckiej*, [w:] J. Wójcikiewicz (red.), *Ekspertyza sądowa. Zagadnienia wybrane*, Warszawa 2007, s. 142; W. Lampel, R. Marhrhold, *Leksykon broni od A do Z*, Warszawa 2001, s. 134–136.

odcinka lufy (w zależności od konstrukcji broni)⁴⁰. Stosując wykładnię celowościową, przy różnicy pomiędzy kalibrem lufy a kalibrem amunicji, wydaje się, iż ustawodawcy chodziło o kaliber amunicji⁴¹. Tym samym należy zgodzić się ze stwierdzeniem, że przedmiotowe pistolety strzelające na amunicję 9 mm P.A.K. nie stanowią broni alarmowej, na którą nie jest wymagane pozwolenie w rozumieniu art. 7 ust. 3 i art. 11 ust. 11 u.b.a., a z uwagi na możliwość użycia naboju gazowych, a także występowanie w nabojach materiału miotającego, wypełniają definicję treściową broni palnej z art. 7 ust. 3 u.b.a. Przeprowadzone badania wykazały przy tym, że dla pistoletu Walter P-99 średnica lufy wynosi 6,4 mm⁴², czyli także nie wypełnia kryterium z art. 11 ust. 11 u.b.a. Badania także wykazały, że strzał z przyłożenia – przystawienia takiego pistoletu – spowodowałby poważne obrażenia, groźne dla życia, podczas gdy z rewolweru Zoraki model K6L, strzelającego z naboju alarmowych 6 mm Flobert Long spowodowałoby tatuaż prochowy⁴³. W przypadku omawianych pistoletów także doszło do próby obejścia ustawy o broni i amunicji, jednak w tym wypadku była to próba nieudana.

Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 4 listopada 2015 r., III KK 122/15⁴⁴, wskazał, że w sprawie biegły stwierdził, że rewolwer Zoraki model K6L⁴⁵ stanowi broń palną w rozumieniu ustawy o broni i amunicji. W wyniku badania dowodowy rewolwer zaklasyfikowano jako broń palną alarmową, której użycie służy wywołaniu efektu akustycznego. Efekt ten powstaje na skutek spalania materiału miotającego, w wyniku którego sprężone gazy są wystrzeliwane z lufy. Określona w art. 7 ust. 3 u.b.a. cecha rewolweru w postaci zdolności rażenia celu na odległość nie większą niż 1 metr, wynikała zatem z sa-

⁴⁰ J. Kasprzak, *Broń obezwładniająca*, Mińsk Mazowiecki 1991, s. 20; J. Kasprzak, *Broń gazowa*, Mińsk Mazowiecki 1991, s. 13; J. Kasprzak, *Broń obezwładniająca – próba określenia pojęcia*, „Problemy Kryminalistyki” 1992, nr 195–196, s. 18; J. Kasprzak, *Niebezpieczne...*, op. cit., s. 64–65.

⁴¹ Z. Bogusz, P. Grzegorzczak, W. Thiel, Z. Wardak, op. cit., s. 37.

⁴² J. Kasprzak, *Niebezpieczne...*, op. cit., s. 66.

⁴³ J. Kasprzak, *Niebezpieczne...*, op. cit., s. 71–74; dla porównania należy zauważyć, że w przypadku pistoletu Marko RK-95 6 mm Flobert Short nie spowodowano uszkodzeń ciała przy strzale z przyłożenia do okolicy skroniowej, a możliwość spowodowania poważniejszych obrażeń, mogących spowodować naruszenie czynności ciała na okres powyżej siedmiu dni, dopuszczano jedynie w przypadku oddania strzału bezpośredniego w okolicę ujścia zewnętrznego przewodu słuchowego lub z bezpośredniego pobliza w kierunku oczodołu, zob. G. Teresiński, *Ocena działania broni hukowej jako „niebezpiecznego środka obezwładniającego”*, „Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii” 2001 nr 51, s. 146–148; zob. także J. Michalczyk, B. Zajac, *Bezpieczne 5,6 mm naboje alarmowe (hukowe) – badania eksperymentalne*, „Problemy Kryminalistyki” 2015 nr 289, s. 45–56.

⁴⁴ KZS 2017 nr 1, poz. 25; SIP Lex 1504581; SIP Legalis nr 1370965 w wyroku tym Sąd Najwyższy oddalił kasację od wyroku skazującego za czyn z art. 280 § 2 k.k.

⁴⁵ Strzelający nabojami 6 mm Flobert Long o lufie o średnicy 8,1 mm zob. J. Kasprzak, *Niebezpieczne...*, op. cit., s. 66.

mej istoty budowy tego urządzenia⁴⁶. Podobne stanowisko zajmowały w wielu orzeczeniach sądy powszechne, m.in. Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 14 czerwca 2011 r., II AKa 199/11⁴⁷, stwierdził, że użycie pistoletu Start Baflo 9 kal. 22 Long z odległości kilku centymetrów może spowodować na ciele ludzkim trwałe uszkodzenia, w tym oparzenia z uwagi na miotanie gazów powystrzałowych, a urządzenie to było potencjalnie zdolne do wystrzelenia substancji – pozostałości wystrzałowych. Nie ulega zatem wątpliwości, że broń alarmowa jaką posługiwał się oskarżony była bronią palną w rozumieniu ustawy o broni i amunicji⁴⁸, a tym samym przedmiotem, o jakim mowa w art. 280 § 2 k.k. Uwzględniając zatem treść całej ustawy, należy podkreślić, iż każda broń palna, w tym broń alarmowa, zdolna do rażenia, jest niebezpieczna dla życia lub zdrowia. Broń alarmowa, by mogła być uznana za broń palną, oprócz wywołania efektu akustycznego, musi nadto charakteryzować się zdolnością rażenia celu na odległość nie większą niż 1 metr⁴⁹. Wątpliwość przy tym budzi, o jakie „rażenie” chodzi i o jaki cel, gdy zadaniem broni jest wywołanie efektu akustycznego, natomiast chodziło zapewne o to, aby broń alarmowa była zgodna z Polską Normą dotyczącą broni gazowej⁵⁰.

3. Broń alarmowa jako broń palna w rozumieniu Kodeksu karnego – stan *de lege lata*

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w przytaczanym wyroku z dnia 22 marca 2017 r., II AKa 42/17, powołał się na przepisy art. 4 ust. 1 pkt 1, art. 7 ust. 1 i art. 7 ust. 3 u.b.a., stwierdzając, że z wymienionych przepisów wynika, iż bronią palną jest urządzenie spełniające elementy definicyjne określone w art. 7 ust. 1 u.b.a. Stwierdzenie, że dane urządzenie stanowi broń palną alarmową wymaga zaś dodatkowego ustalenia, że posiada ono cechy określone

⁴⁶ Co do odległości rażenia, biegły, bazując na doświadczeniu zawodowym, dodatkowo stwierdził: „nie spotkałem się z sytuacją, aby gazy razily na większą odległość niż jeden metr”. Nieuzasadnione pozostawały zastrzeżenia, czy badana broń w ogóle mogła razić cel i na jaką odległość. Zwłaszcza druga kwestia nie była przedmiotem opinii, gdyż nie decydowała o istocie, to jest klasyfikacji broni.

⁴⁷ SIP Lex nr 1001365, SIP Legalis 373830.

⁴⁸ Sąd przy tym zauważył zmianę ustawy o broni i amunicji, wskazując że nowelizacja ta, która nastąpiła po wydaniu wyroku przez Sąd I instancji, nie miała jednak wpływu na odmienną ocenę przedmiotowej broni. Nowa definicja broni palnej potwierdza jedynie to, że wszystkie urządzenia zaliczone do broni palnej, w tym te wymienione w art. 4 ust. 1 pkt 1, same w sobie posiadają cechę niebezpieczeństwa dla życia lub zdrowia.

⁴⁹ Zob. podobnie zob. podobnie także wyroki Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 10 listopada 2009 r. II AKa 317/09, SIP Lex nr 553879 (odnoszący się do pistoletu Start 3) oraz z dnia 30 sierpnia 2012 r., II AKa 297/12, OSA 2013 nr 8, s. 49–62, LEX nr 1285167 (z uzasadnienia nie wynika, z jaką bronią alarmową mieliśmy do czynienia); Sąd przy tym zmienił kwalifikację wobec jednego z oskarżonych na przepis art. 281 k.k.

⁵⁰ J. Kasprzak, W. Brywczyński, *Nielegalne posiadanie...*, op. cit., s. 113.

w art. 7 ust. 3 u.b.a. Dla ustalenia, czy jakieś urządzenie stanowi broń palną należy więc sprawdzić, czy zostało ono wymienione w art. 4 ust. 1 pkt 1 u.b.a. (jeżeli tak, to bez wątplenia jest ono bronią palną), a jeżeli nie, to należy ustalić, czy odpowiada ono elementom definicyjnym podanym w art. 7 ust. 1 u.b.a. Innymi słowy, ustawa o broni i amunicji w art. 4 ust. 1 pkt 1 u.b.a. zawiera niepełną definicję broni palnej, która nie wymienia wszystkich elementów zbioru urządzeń określanych jako broń palna, zaliczając do nich jedynie przykładowo (na co wskazuje zwrot „w tym”), m.in. broń alarmową. Tym samym, do broni palnej zaliczyć będzie można także inne urządzenia, aniżeli broń bojową, myśliwską, sportową, gazową, alarmową i sygnałową. Mogą to być nietypowe urządzenia, które pojawią się wraz z rozwojem technicznym typów i rodzajów broni, a które, nie będąc wymienionymi rodzajami broni palnej, będą wypełniały kryteria definicyjne z art. 7 u.b.a. Wymieniony przepis zawiera definicję broni palnej, wskazując na te wszystkie cechy charakterystyczne, którym odpowiadać muszą wszystkie elementy zbioru urządzeń określanych jako broń palna, a nie tylko te, które zostały przykładowo wymienione w art. 4 ust. 1 pkt 1 u.b.a. Inaczej mówiąc, bronią palną są te wszystkie urządzenia, które do niej zostały zaliczone w art. 4 ust. 1 pkt 1 u.b.a. oraz te, które nie zostały tak nazwane, a które mogą pojawić się w przyszłości. Sąd podkreślił, że broń alarmowa posiada wszystkie cechy charakteryzujące broń palną, które zostały wymienione w definicji zawartej w art. 7 u.b.a., w szczególności zaś zdolność do wystrzelenia pocisków z lufy i przez to rażenia celu na odległość. W świetle tych rozważań dla Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu oczywiste jest, że broń alarmowa jest bronią palną w rozumieniu art. 263 § 2 k.k.

W doktrynie wyrażono przy tym wątpliwość, czy broń palna alarmowa, która jedynie przy kalibrze powyżej 6 mm może być niebezpieczna przy strzale z przyłożenia lub z bliskiej odległości, a więc użyta niezgodnie z przeznaczeniem, powinna być traktowana w prawie karnym jak broń bojowa⁵¹. Stwierdzenie, że broń alarmowa jest bronią palną w rozumieniu Kodeksu karnego miałoby następującą konsekwencję: posiadanie broni alarmowej, poza przypadkiem z art. 11 ust. 11 u.b.a., tzn. posiadania broni palnej alarmowej o kalibrze do 6 mm, a także amunicji do broni alarmowej, także poza tym przypadkiem, stanowiłby czyn zabroniony z art. 263 § 2 k.k.⁵², użycie

⁵¹ J. Kasprzak, *Nielegalne wytwarzanie...*, op. cit., s. 40; J. Kasprzak, W. Brywczyński, *Nielegalne posiadanie...*, op. cit., s. 114.

⁵² Nie wejdzie w rachubę natomiast w przypadku czynu zabronionego z art. 263 § 3 k.k., który odpowiedzialność karną za udostępnienie lub przekazanie osobie nieuprawnionej uzależnia od zezwolenia na posiadanie broni palnej lub amunicji. Także w przypadku broni alarmowej o kal. do 6 mm, którą można posiadać bez zezwolenia na podstawie art. 11 ust. 11 u.b.a., a także amunicji do niej, nie mamy do czynienia z pozostawianiem broni w dyspozycji zgodnie z prawem, ponieważ ten czyn jest przestępstwem indywidualnym, uzależniony od dysponowania przez kontentą osobę, a osoba, która posiada legalnie bez pozwolenia broń nie jest takim podmiotem, o którym mowa w art. 263 § 4 k.k.

broni alarmowej w bójce i pobiciu stanowiłoby czyn zabroniony z art. 159 k.k., użycie broni alarmowej wypełniałoby znamię czynnej napaści na funkcjonariusza z art. 223 k.k., a dokonanie rozboju z posłużeniem się bronią alarmową stanowiłoby popełnienie zbrodni rozboju kwalifikowanego z art. 280 § 2 k.k.⁵³. W przypadku art. 263 k.k. przedmiotem jest porządek publiczny, którego jednym z elementów jest reglamentacja dostępu do broni i zapobieżenie jej posiadania przez osoby nieuprawnione⁵⁴. W przepisach art. 159 oraz art. 223 k.k. broń palna występuje w znamieniu użycia broni palnej⁵⁵, przy czym użycie broni palnej występuje jako znamię czynu zabronionego z art. 159 k.k., będącego typem kwalifikowanym czynu zabronionego udziału w bójce lub pobiciu z art. 158 k.k. oraz jako znamię czynnej napaści na funkcjonariusza na podstawie art. 223 k.k., który to czyn według części przedstawicieli doktryny stanowi typ kwalifikowany naruszenia nietykalności cieleśnej funkcjonariusza z art. 222 § 1 k.k.⁵⁶ Natomiast w art. 280 § 2 k.k. posłużenie się m.in. bronią palną stanowi znamię kwalifikujące przestępstwa rozboju, powodujące, że taki czyn, w przypadku użycia m.in. broni palnej, staje się zbrodnią. Tym samym w przepisach, w których broń palna występuje jako znamię, musimy mieć do czynienia z rzeczywistym naruszeniem zasad reglamentacji (w przypadku czynów z art. 263 k.k.) oraz z rzeczywistym niebezpieczeństwem, jakie powoduje użycie (w przypadku czynów z art. 159 i art. 223 k.k.), bądź posłużenie się (w przypadku czynu zabronionego z art. 280 § 2 k.k.) bronią palną. W związku z tym należy stwierdzić, że nie jest czynem zabronionym posiadanie bez zezwolenia broni palnej, na którą nie jest wymagane pozwolenie, ani też nie mamy do czynienia z czynami z użyciem (posłużeniem się) urządzenia, które nie jest niebezpiecznym urządzeniem. Oczywiście należy stosować jedną z metod wykładni, jaką jest dyrektywa konsekwencji terminologicznej (zakazu wykładni homonimicznej⁵⁷),

⁵³ A także wyczerpywałby znamiona z art. 159 i art. 223 k.k.

⁵⁴ A. Lach, Art. 263, [w:] V. Konarska-Wrzošek (red.), *Kodeks karny. Komentarz* (online), Wolters Kluwer Dostępny w Internecie: <https://sip.lexpl/#/komentarz/587715939/513379>, zob. też M. Kalitowski, [w:] M. Filar (red.), *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 2016, s. 1456.

⁵⁵ A także noża i innego podobnie niebezpiecznego narzędzia (w przypadku odpowiedzialności z art. 159, art. 223 k.k.) oraz środka obezwładniającego (w przypadku odpowiedzialności z art. 223 k.k.).

⁵⁶ A. Barczak-Oplustil, [w:] A. Zoll (red.), *Kodeks karny*, Warszawa 2013, s. 1102

⁵⁷ Por. K. Opalek, J. Wróblewski, *Zagadnienia teorii prawa*, Warszawa 1969, s. 247; Z. Ziemiński, *Teoria prawa*, Warszawa 1978, s. 108–121; J. Wróblewski, *Sądowe stosowanie prawa*, Warszawa 1988, s. 134; L. Morawski, *Wykładnia w orzecznictwie sądów*, Toruń 2002, s. 145–150; A. Zieliński, *Wykładnia prawa. Zasady – reguły – wskazówki*, Warszawa 2017, s. 291; Zob. np. uzasadnienia uchwał Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1988 r., sygn. VI KZP 9/88, OSNKW 1989, nr 1–2, poz. 1; z dnia 5 kwietnia 1995 r., I KZP 39/94, OSNKW 1995, nr 5–6, poz. 25, z dnia 20 stycznia 2000 r., I KZP 48/99, OSNKW 2000, nr 3–4, poz. 18, z dnia 8 lutego 2000 r., I KZP 50/99, OSNKW 2000, nr 3–4, poz. 24 oraz uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2000, III KKN 337/00, OSNKW 2000, nr 9–10, poz. 81; z dnia 26 kwietnia 2007 r., sygn. I KZP 7/07, OSNKW 2007, nr 5, poz. 38.

jednakże nie możemy opierać się wyłącznie na definicji zakresowej z art. 4 ust. 1 pkt 1 u.b.a., z pominięciem definicji treściowych z art. 7 ust. 1 i ust. 3 u.b.a. Broń alarmowa stanowi broń palną tylko wtedy, gdy ma wszystkie cechy broni palnej. Jeżeli w jednym akcie prawnym istnieje definicja legalna, w tym wypadku definicja broni palnej (art. 7 ust. 1 u.b.a.), to wszelkie odniesienia do tego rodzaju broni (także zawarte w art. 4 ust. 1 pkt 1 u.b.a.) muszą odwoływać się do tej definicji⁵⁸.

Takiej interpretacji, jakiej dokonał Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w powyższym wyroku z dnia 22 marca 2017 r., II AKa 42/17, opartej przede wszystkim na wykładni systemowej ustawy o broni i amunicji, można przeciwstawić odmienną. Przepis art. 4 ust. 1 pkt 1 u.b.a. wymienia kilka rodzajów broni palnej, w tym broń bojową, myśliwską, sportową, gazową, alarmową i sygnałową, przy czym broń palna alarmowa i sygnałowa zostały objęte odrębnymi definicjami treściowymi z art. 7 ust. 2 i ust. 3 u.b.a., natomiast broń bojowa, myśliwska, sportowa i gazowa zostały objęte definicją broni palnej z art. 7 ust. 1 u.b.a. Oznacza to, że ustawodawca uregulował broń palną *sensu stricto*, tj. taką, która spełnia wszystkie elementy definicyjne z art. 7 ust. 1 u.b.a., a także dwa rodzaje *sui generis* broni palnej: broń palną sygnałową, wypełniającą elementy definicyjne z art. 7 ust. 2 u.b.a. oraz broń palną alarmową, wypełniającą elementy definicyjne z art. 7 ust. 2 u.b.a. W takim wypadku możliwe są dwa warianty interpretacji. Zgodnie z pierwszym, bronią palną w rozumieniu Kodeksu karnego są wszystkie rodzaje broni palnej wskazane w art. 4 ust. 1 pkt 1 u.b.a., tj. broń bojowa, myśliwska, sportowa, gazowa, alarmowa i sygnałowa. W drugim zaś wariantcie należy przyjąć, że bronią palną w rozumieniu Kodeksu karnego jest broń palna *sensu stricto*, tj. taka, która spełnia wszystkie elementy definicyjne z art. 7 ust. 1 u.b.a., tzn. broń bojowa, myśliwska, sportowa, gazowa, zaś dwa rodzaje *sui generis* broni palnej, tj. broń palna sygnałowa i broń palna alarmowa są co do zasady poza zakresem penalizacji z art. 159, art. 223, art. 263 i art. 280 § 2 k.k., chyba że jednocześnie mieszczą się w definicji z art. 7 ust. 1 u.b.a. Broń palna *sensu stricto* musi przy tym odróżniać się od broni sygnałowej z art. 7 ust. 2 u.b.a., tzn. w szczególności musi mieć możliwość wystrzeliwania pocisków i substancji innych niż ładunki pirotechniczne, celem wywołania efektu wizualnego i akustycznego, a także może mieć kaliber mniejszy niż 25 mm oraz od broni alarmowej w rozumieniu art. 7 ust. 3 u.b.a., tzn. musi mieć możliwość wystrzeliwania pocisków lub substancji rażąc cel na odległość większą niż 1 m. Zatem stwierdzić należy, że bronią palną w rozumieniu Kodeksu karnego może być także broń alarmowa, o ile spełnia definicję treściową broni palnej (art. 7 ust. 1 u.b.a.), a jednocześnie ma możliwość wystrzeliwania pocisków lub substancji rażąc cel na odległość większą niż 1 m (art. 7 ust. 3 *a contrario* u.b.a.).

⁵⁸ Zob. podobnie w odniesieniu do istotnych części broni z art. 5 u.b.a. J. Kasprzak, *Istotne...*, op. cit., s. 125–126.

Należy przy tym wyraźnie rozróżnić odległość wystrzeliwania pozostałości powystrzałowych⁵⁹, które w przypadku broni krótkiej nie są wyrzucane na odległość powyżej 1 m, od pocisków innych substancji wystrzeliwanych ewentualnie przez broń, które mogą być wystrzeliwane na odległość większą. Tym samym, jeżeli broń wyrzuca pozostałości powystrzałowe na odległość 1 m, a np. jest możliwe użycie w niej naboji gazowych, z których substancja jest wyrzucana na odległość powyżej 1 m, to mamy do czynienia z bronią palną w rozumieniu art. 7 ust. 1 u.b.a., a co za tym idzie, z bronią w rozumieniu Kodeksu karnego. Z uwagi na to, że przepisy Kodeksu karnego penalizują naruszenie zasad reglamentacji oraz rzeczywiste niebezpieczeństwo wywoływane przez broń palną, należy przyjąć drugą ze wskazanych możliwości interpretacyjnych.

De lege lata należy stwierdzić, że broń alarmowa na naboje 6 mm Flobert Short, niezawierające materiału miotającego, a jedynie materiał inicjujący, nie spełnia definicji treściowej z art. 7 ust. 1 u.b.a., stąd też należy stwierdzić, iż taka broń nie może być uznana za broń palną w rozumieniu Kodeksu karnego. Taka broń nie jest – także z uwagi na brak materiału miotającego w nabojach – bronią alarmową w rozumieniu art. 7 ust. 1 u.b.a., stąd też nie podlega ona w ogóle regulacji z ustawy o broni i amunicji, nie jest bowiem bronią w rozumieniu tej ustawy, a co za tym idzie oznacza to, że nie można jej uznać za broń palną w rozumieniu Kodeksu karnego⁶⁰. Z punktu widzenia tego, że takie „urządzenia alarmowe” mogą spowodować niewielkie obrażenia ciała⁶¹, należy przyjąć, iż jest to w pełni racjonalne. Natomiast jeśli urządzenia przystosowane fabrycznie do strzelania nabojami 6 mm Flobert Short, wyrzucające pociski (jak np. Keseru K-10, Zoraki K-10) lub substancję w postaci gazu (jak np. Kolter Guard-4) zostaną przystosowane do strzelania nabojami 6 mm Flobert Long⁶², to wówczas z uwagi na użycie materiału miotającego, spełnią definicję broni palnej z art. 7 ust. 1 u.b.a., a zatem będziemy mieli do czynienia z bronią palną w rozumieniu Kodeksu karnego. Broń alarmowa na naboje 6 mm Flobert Long, zawierające materiał miotający, jeśli spełnia wymóg braku rażenia substancją na odległość powyżej 1 m, stanowi broń alarmową w rozumieniu art. 7 ust. 3 u.b.a., a w związku z tym należy stwierdzić, że pomimo wypełniania także definicji treściowej z art. 7 ust. 1

⁵⁹ Które nie są uznawane w literaturze kryminalistycznej za substancje, zob. m.in. J. Kasprzak, *Zagadnienia związane z pojęciem broni palnej w świetle nowych regulacji prawnych i orzecznictwa*, „Problemy Współczesnej Kryminalistyki” 2005, t., 9 s. 30–31.

⁶⁰ Stąd też nie można zgodzić się np. z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 10 listopada 2009 r. II AKa 317/09, odnoszącym się do pistoletu Start 3, strzelającego nabojami 6 mm Flobert Short.

⁶¹ Zob. G. Teresiński, op. cit., s. 146–148.

⁶² Zob. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2016 r., II KK 47/16, OSNPK 2016 nr 10 poz. 5, KZS 2016 nr 10, poz. 17, „Prokuratura i Prawo” – dodatek „Orzecznictwo” 2016 nr 10, poz. 5, SIP Lex 2077541, SIP Legalis 1482667

u.b.a., nie można uznać jej za broń palną w rozumieniu Kodeksu karnego⁶³. Naruszenia czynności narządu ciała, w przypadku użycia takich naboju, najczęściej nie przekraczają stopnia lekkiego⁶⁴, co także uzasadnia brak penalizacji na podstawie art. 159, art. 223, art. 263 § 2 i art. 280 § 2 k.k. Jeśli taka broń zostałaby przystosowana do wyrzucania pocisków lub substancji na odległość powyżej 1 m, należałoby ją uznać za broń palną. Natomiast broń alarmowa na naboje powyżej 6 mm, np. 9 mm P.A.K., jeżeli wyrzucenie substancji⁶⁵ następuje na odległość powyżej 1 m, stanowi broń palną w rozumieniu art. 7 ust. 1 u.b.a., a co za tym idzie także w rozumieniu Kodeksu karnego⁶⁶.

Podnieść należy, że w obecnej definicji z art. 7 ust. 1 u.b.a. jest wymagane, aby broń palna była „przenośną bronią lufową”, co powoduje, iż poza zakresem znajdzie się broń nieprzenośna⁶⁷, czy też nieposiadająca lufy⁶⁸. Definicja ta jest wadliwa, zarówno co do konstrukcji logicznej, jak i merytorycznie oraz pozwala na duże wątpliwości interpretacyjne, a takie sformułowania, jak „przenośna broń lufowa”, „może być przystosowana”, „może być łatwo przerebioną”, budzą problemy⁶⁹. Podobnie brak kryterium, że ma to być narzędzie niebezpieczne, zdolne do rażenia celów na odległość, a jedynie m.in. przeznaczone do miotania, powoduje objęcie zakresem tej definicji niezdolnych do wystrzału tzw. destruktywów oraz dekonstruktywów broni, które przecież zostały w chwili ich wyprodukowania przeznaczone do „miotania”, tyle że z uwagi na np. korozję lub pozbawienie cech użytkowych, taką zdolność utraciły, co powoduje, iż organy procesu karnego, dokonując oceny stanu faktycznego w świetle art. 263 i art. 280 § 2 k.k., nie mogą wychodzić z założenia dyrektywy konsekwencji terminologicznej i przyjmować przy wykładni tych przepisów z definicji art. 7 ust. 1 u.b.a., tylko są zobligowane do oparcia się na rzeczywistych cechach broni palnej, które są wskazane w tzw. kryminalistycznej definicji broni palnej, zgodnie z którą broń powinna posiadać następujące cechy konstytutywne: wystrzeliwać pocisk siłą gazów powstających ze spalania się materiału miotającego, z energią wystarczającą do spowodowania śmierci lub ciężkich obrażeń ciała⁷⁰. Broń alarmowa nie wypełnia tych cech broni palnej.

⁶³ Zob. odmiennie postanowienie Sądu Najwyższego w z dnia 4 listopada 2015 r., III KK 122/15 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 14 czerwca 2011 r., II AKA 199/11.

⁶⁴ Zob. powołane wyżej badania przeprowadzone na rewolwerze Zoraki K6L. J. Kasprzak, *Niebezpieczne...*, op. cit., s. 71–74; na możliwość wystąpienia poważniejszych skutków wskazują J. Michalczyk, B. Zając, *Bezpociskowe...*, op. cit., s. 56.

⁶⁵ Także przy zmianie naboju z alarmowego na gazowy.

⁶⁶ Zob. podobnie postanowienie Sądu Najwyższego w z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV KK 10/13 oraz wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach w wyroku z dnia 8 stycznia 2019 r., V KK 44/15.

⁶⁷ Np. działa na fundamentach.

⁶⁸ Np. granatnik przeciwpancerny RPG 7.

⁶⁹ J. Kasprzak, *Nielegalne wytwarzanie...*, op. cit., s. 39; J. Kasprzak, W. Brywczyński, *Nielegalne posiadanie...*, op. cit., s. 111.

⁷⁰ Zob. szerzej P. Grzegorzczak, Z. Wardak, *Pojęcie broni palnej w prawie karnym*, „Prokuratura i Prawo” 2017, nr 10, s. 85–99; a także Z. Wardak, *Glosa...*, op. cit., s. 135–136.

4. Postulaty *de lege ferenda*

Należy postulować nowelizację przepisu art. 7 ust. 1 u.b.a., która mogłaby polegać na przywróceniu brzmienia tego przepisu sprzed nowelizacji⁷¹, z jednoczesnym wprowadzeniem zmian. Po pierwsze, należałoby wprowadzić kryterium energetyczne, wzorem broni pneumatycznej⁷², z art. 8 u.b.a., które precyzowałoby sytuacje reglamentowania takich urządzeń i zwalniałoby z konieczności uzyskiwania pozwolenia na urządzenia strzelające z niską energią. Pozwoliłoby to na wyeliminowanie urządzeń, takich jak np. Keseru (Zoraki), w których wystrzał odbywa się przez reakcję materiału inicjującego (niebędącego materiałem miotającym), a z drugiej strony umożliwiłoby legalny obrót urządzeniami, w których dochodzi do spalania się materiału miotającego, ale których energia kinetyczna jest na tym samym poziomie co urządzeń pneumatycznych, niepodlegających reglamentacji. Po drugie, należałoby zamienić określenie „materiał miotający” na „materiał wybuchowy” w taki sposób, aby wyeliminować obchodzenie reglamentacji ustawowej, poprzez użycie innych materiałów wybuchowych, niż materiały miotające. Po trzecie, należałoby przewidzieć odrębne definicje broni gazowej, alarmowej i sygnałowej, nie zaś zaliczać broń gazową, alarmową i sygnałową w art. 4 ust. 1 pkt 1 u.b.a. do broni palnej, którą ze swej istoty nie jest, z jednoczesnym rozważeniem odrębnych kryminalizacji. Po czwarte wreszcie, konieczne jest implementowanie do ustawy o broni i amunicji wymagań, płynących z omówionej dyrektywy wykonawczej⁷³.

Wykaz literatury

- Adamczak S., *Pojęcie broni palnej*, „Problemy Kryminalistyki” 1967, nr 66.
Adamczak S., *Retrospektywne spojrzenie na definicję broni palnej*, „Służba MO” 1974, nr 4–5.
Babiński A., Krupiński R., *Broń i amunicja. Reglamentacja i odpowiedzialność*, Szczyt-no 2007.
Babiński A., *Pojęcie i klasyfikacja broni*, „Przegląd Policyjny” 2004, nr 4.
Bakalarski Cz., *Pojęcie broni w kodeksie karnym*, „Wojskowy Przegląd Prawniczy” 1973, nr 4.
Barczak-Oplustil A., [w:] A. Zoll (red.), *Kodeks karny*, Warszawa 2013.

⁷¹ Zob. podobnie J. Kasprzak, *Nielegalne wytwarzanie...*, op. cit., s. 39; J. Kasprzak, W. Brywczyński, *Nielegalne posiadanie...*, op. cit., s. 111.

⁷² Do rozważenia natomiast jest konkretna wartość energii kinetycznej, bowiem jak wskazuje M. Kulicki, już wartość powyżej 7,5 J może być wartością niebezpieczną; zob. M. Kulicki, L. Stępka, D. Stucki, op. cit., s. 46–52, zob. też M. Kulicki, V. Kwiatkowska-Darul, L. Stępka, *Przyczynek do dyskusji nad definicją broni palnej, gazowej i pneumatycznej*, „Przegląd Policyjny” 2002, nr 3–4, s. 35.

⁷³ Do czego państwa członkowskie są zobligowane do 17 stycznia 2020 r.

- Bogusz Z., Grzegorzczak P., Thiel W., Wardak Z., *Kryminalistyczna problematyka broni akustyczno-pneumatycznej*, [w:] M. Goc, E. Gruza, T. Tomaszewski, *Co nowego w kryminalistyce – przegląd zagadnień z zakresu zwalczania przestępczości*, Warszawa 2011.
- Borusiński M., Juszczyk H., *Wpływ opinii biegłych na sprzedaż broni na terenie Polski*, „Problemy Kryminalistyki” 2018 nr 299.
- Brywczyński W., *Kolekcjoner czy przestępca – w trosce o prawidłową interpretację pojęcia „broń palna”*, „Problemy Współczesnej Kryminalistyki” 2008, t. 12.
- Ćwik K., Juszczyk H., *Kwalifikacja prawna rewolwerów KESERU K-10 i ZORAKI K-10 pod kątem legalności ich posiadania na terenie Polski*, „Problemy Kryminalistyki” 2013, nr 279.
- Goc M., *Badania broni palnej*, [w:] E. Gruza, M. Goc, J. Moszczyński, *Kryminalistyka – czyli rzecz o metodach śledczych*, Warszawa 2008.
- Gorazdowski K., Nowak A., *Wątpliwości wokół pojęcia broni palnej pozbawionej cech użytkowych*, „Prokuratura i Prawo” 2004, nr 6.
- Gorazdowski K., *Pozbawianie cech użytkowych broni palnej*, [w:] M. Goc (red.), E. Gruza (red.), T. Tomaszewski (red.), *Co nowego w kryminalistyce-przegląd zagadnień z zakresu zwalczania przestępczości*, Warszawa 2011.
- Grzegorzczak P., Wardak Z., *Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 14 Czerwca 2018 r., II Aka 111/18*, „Acta Universitatis Lodziensis. Folia Iuridica” (w druku).
- Grzegorzczak P., Wardak Z., *Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2016 r., sygn. akt II KK 47/16*, „Studia Prawnoustrojowe” 2017, nr 36.
- Grzegorzczak P., Wardak Z., *Pojęcie broni palnej w prawie karnym*, „Prokuratura i Prawo” 2017, nr 10.
- Hanausek T., *Aktualne problemy dotyczące pojęcia broni palnej w polskiej teorii kryminalistyki*, „Przegląd Sądowy” 1992, nr 4.
- Herzog A., *Ustawa o broni i amunicji po nowelizacji*, „Prokuratura i Prawo” 2011, nr 10.
- Horszowski P., *Broń palna i jej znaczenie w praktyce śledczo – sądowej*, „Wojskowy Przegląd Prawniczy” 1952, nr 2.
- Jancewicz R., Niewiński L.A., *Broń palna jako środek do popełniania przestępstw w przepisach kodeksu karnego z 1997 r.*, „Wojskowy Przegląd Prawniczy” 2005, nr 3.
- Jancewicz R., Niewiński L.A., *Glosa do uchwały Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2004 r., sygn. akt. I KZP 39/03, OSNKW 2004/2/13*, „Prokurator” 2005, nr 4.
- Jancewicz R., Niewiński L.A., *Pojęcie broni palnej i amunicji w prawie polskim*, „Wojskowy Przegląd Prawniczy” 2004, nr 3.
- Juszczyk H., *Legalność posiadania pistoletów gazowych WALTHER mod. P22 i mod. P99 kal. 9 mm na terenie Polski*, „Problemy Kryminalistyki” 2015, nr 287.
- Kalitowski M., [w:] M. Filar (red.), *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 2016.
- Kasprzak J., *„Istotne części broni” – czyli istotne problemy z interpretacją prawa*, [w:] M. Goc (red.), E. Gruza (red.), T. Tomaszewski (red.), *Co nowego w kryminalistyce – przegląd zagadnień z zakresu zwalczania przestępczości*, Warszawa 2011.
- Kasprzak J., *Broń gazowa*, Mińsk Mazowiecki 1991.
- Kasprzak J., *Broń obezwładniająca – próba określenia pojęcia*, „Problemy Kryminalistyki” 1992, nr 195–196.
- Kasprzak J., *Broń obezwładniająca*, Mińsk Mazowiecki 1991.
- Kasprzak J., *Broń palna – wybrane zagadnienia kryminalistyczne w świetle nowych regulacji prawnych*, „Problemy Współczesnej Kryminalistyki”, 2001, t. 4.

- Kasprzak J., *Niebezpieczne zabawki czy broń palna?*, [w:] V. Kwiatkowska-Wójcikiewicz, L. Stęпка, *Broń – problematyka prawna i kryminalistyczna*, Toruń 2013.
- Kasprzak J., *W trosce o poprawną definicję broni palnej*, „Przegląd Policyjny” 2013, nr 2 (110).
- Kasprzak J., *Nielegalne wytwarzanie broni palnej i amunicji – problematyka prawno-kryminalistyczna*, Szczytno 2013.
- Kasprzak J., *Zagadnienia związane z pojęciem broni palnej w świetle nowych regulacji prawnych i orzecznictwa*, „Problemy Współczesnej Kryminalistyki” 2005, t. 9.
- Kasprzak J., Brywczyński, W., *Nielegalne posiadanie broni i amunicji*, Białystok 2013.
- Kłak Cz., *Glosa do postanowienia SN z dnia 22 stycznia 2003 r., I KZP 40/02 oraz do uchwały SN z dnia 29 stycznia 2004 r., I KZP 39/03*, „Prokurator” 2004, nr 3.
- Kulicki M., *Kryminalistyka. Wybrane zagadnienia praktyki śledczo sądowej*, Toruń 1994.
- Kulicki M., Kwiatkowska-Darul V., Stęпка L., *Przyczynek do dyskusji nad definicją broni palnej, gazowej i pneumatycznej*, „Przegląd Policyjny” 2002, nr 3–4.
- Kulicki M., Stęпка L., *Ekspertyza broni strzeleckiej*, [w:] J. Wójcikiewicz (red.), *Ekspertyza sądowa. Zagadnienia wybrane*, Warszawa 2007.
- Kulicki M., Stęпка L., *Prawne i kryminalistyczne pojęcie broni strzeleckiej w świetle zmian przepisów ustawy o broni i amunicji*, [w:] A. Adamski (red.) i in., *Nauki penalne wobec szybkich przemian socjokulturowych. Księga jubileuszowa profesora Mariana Filara*, Tom II, Toruń 2012.
- Kulicki M., Stęпка L., Stucki D., *Kryminalistyczno-prawna problematyka broni strzeleckiej. Komentarz do przepisów o broni i amunicji*, Kraków 2003.
- Kulicki M., Stęпка L., *Typy broni palnej i ich istotne części w kontekście legalnej definicji broni palnej*, [w:] J. Kasprzak (red.), B. Młodziejowski (red.), *Kryminalistyka i inne nauki pomocowe w postępowaniu karnym*, Olsztyn 2009.
- Lach A., Art. 263, [w:] V. Konarska-Wrzošek (red.), *Kodeks karny. Komentarz* (online), Wolters Kluwer, dostępny w Internecie: <https://sip.lexpl/#/komentarz/587715939/513379>.
- Lampel W., Marhrhold R., *Leksykon broni od A do Ż*, Warszawa 2001.
- Michalczyk J., Zając B., *Bezpociskowe 5,6 mm naboje alarmowe (hukowe) – badania eksperymentalne*, „Problemy Kryminalistyki” 2015 nr 289.
- Morawski L., *Wykładnia w orzecznictwie sądów*, Toruń 2002.
- Opalek K., Wróblewski J., *Zagadnienia teorii prawa*, Warszawa 1969.
- Palka P., *O prawno-kryminalistycznej problematyce broni palnej słów kilka*, „Przegląd Policyjny” 1997, nr 4.
- Pratkowiecki P., *Glosa do uchwały SN z dnia 29 stycznia 2004 r., I KZP 39/03*, „Przegląd Sądowy” 2005, nr 2, poz. 136.
- Rejmianiak R., *Konstytucyjna zasada nullum crimen sine lege certa a istotne części broni palnej jako przedmiot czynności wykonawczej czynu zabronionego z art. 263 § 2 k.k.*, [w:] M. Aleksandrowicz, M. Andruszkiewicz, A. Breczko, S. Oliwniak (red.), *Demokracja, teoria prawa, sądownictwo konstytucyjne. Księga jubileuszowa dedykowana profesorowi zw. nauk prawnych Adamowi Jamrozowi z okazji pięćdziesięciolecia pracy zawodowej*, Białystok 2018.
- Rejmianiak R., *Pojęcie broni palnej*, „Prokuratura i Prawo” 2018, nr 4.
- Rejmianiak R., *Wyrabianie, handel i posiadanie broni palnej oraz amunicji w Polsce. Aspekty karnoprawne i kryminologiczne*, Toruń 2017.
- Sońta C., *Broń palna — główne problemy wykładni przepisów kodeksu karnego*, „Prokuratura i Prawo” 2004, nr 5.

- Sońta C., *Wybrane zagadnienia granic wykładni w prawie karnym w świetle zasady nullum crimen sine lege*, „Wojskowy Przegląd Prawniczy” 2004, nr 4.
- Stępka L., Kwiatkowska-Wójcikiewicz V., *Istota broni palnej*, [w:] V. Kwiatkowska-Wójcikiewicz (red.), L. Stępka (red.), *Broń: problematyka prawna i kryminalistyczna*, Toruń 2013.
- Teresiński G., *Ocena działania broni hukowej jako „niebezpiecznego środka obezwładniającego”*, „Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii” 2001, nr 51.
- Wardak Z., *Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2015 r., sygn. akt IV KK 343/14 (istotna część broni palnej jako broń palna)*, „Wojskowy Przegląd Prawniczy” 2017, nr 4.
- Wiatrowski A. *Znamiona rozboju kwalifikowanego*, „Prokuratura i Prawo” 2007, nr 4.
- Widacki J., *Badania identyfikacyjne broni palnej i śladów jej użycia*, [w:] J. Widacki (red.), *Kryminalistyka*, Warszawa 2009.
- Wróblewski J., *Sądowe stosowanie prawa*, Warszawa 1988.
- Zajac B., *W sprawie definicji broni palnej (w rozumieniu art. 286 k.k.)*, „Służba MO” 1974, nr 4–5.
- Zieliński A., *Wykładnia prawa. Zasady – reguły – wskazówki*, Warszawa 2017.
- Ziemiński Z., *Teoria prawa*, Warszawa 1978.

Summary

Alarm firearms – legal and forensic issues

Key words: firearm, alarm weapons, Penal Code, possession of weapons, weapon use.

This paper is regarding issues of the alarm weapon as firearms as defined in provisions of the penal code. In it an interrelation of provisions of the Act was analysed about the weapon and the ammunition, as well as the attitude to them of provisions of the penal code. They made the critical analysis of the judicature and doctrine. The author states that as defined in the penal code also an alarm weapon can be firearms, provided is fulfilling the of content definition of firearms, and simultaneously must be able to shoot bullets or substance dead striking the purpose from a distance bigger than 1 meter.